

napuštanja kaznionice i osoba je kroz 48 sati kemijski posve zaštićena od mogućnosti predoziranja opijatima. Službe za socijalni rad bi trebale biti angažirane u osiguranju uvjeta za što bolju socijalnu reintegraciju ovisnika nakon izlaska iz zatvora. Pri tom je najvažnije osigurati mogućnost legalnog zarađivanja za životne potrebe a za one koji nemaju osigurano stanovanje, trebalo bi osigurati barem za neko vrijeme nužni smještaj.

MINISTARSTVO FINANCIJA

Zadaće carinske službe

Ilegalnom unosu droga u Hrvatsku pogodovala je otvorenost granica naše zemlje, orijentacija na turizam, sklonost naših ljudi putovanjima, brojnost naših ljudi koji žive i rade u inozemstvu, te sve nedaće uzrokovane ratom. Droga se unosi istim putovima kojima dolazi i legalna roba, dakle preko svih graničnih prijelaza. Gotovo je nemoguće provoditi radikalniji nadzor svih prometnih sredstava kojim se određene količine droga mogu pokušati krijumčariti. Budući da je domovinski rat samo privremeno malo izmijenio klasičnu Balkansku rutu, droga danas "ulazi" u Hrvatsku iz svih smjerova. Heroin i kokain kao i ostale droge krijumčari se cestovnim prometlima, vlakovima i brodovima. Droge stimulativnog djelovanja uglavnom dolaze iz zapadne Europe, ponajprije iz Nizozemske, te iz Češke i Slovačke, a vjerojatan je unos i pomorskim putem.

Carinska služba Ministarstva financija dužna je razraditi poseban program mjera koje će povećati djelotvornost kontrole granica koje bi trebale biti prva barijera za ulaz droga u zemlju i mjesto najvećih zapljena. Za djelotvorniji rad carinske službe najvažnije je koristiti međunarodni sustav za razmjenu informacija kako bi se provođenjem selekcije visokorizičnih tereta (brodovi, kontejneri, vozila itd.) uz racionalniji rad postigli veći rezultati - više zapljena, veće količine otkrivene droge, više prekinutih krijumčarskih kanala. Uz to je potrebno i slijedeće:

1. Kvalitetna izobrazba carinskih djelatnika motiviranih za rad.
2. Dobra oprema - od računala, RTG-a i druge opreme, do posebno treniranih pasa za pretraživanje vozila, brodova, kontejnera i prtljage na aerodromima.
3. Dobra suradnja sa carinskom službom susjednih država. Kvalitetan sustav za prikupljanje i razmjenu informacija međunarodnih sustava za kontrolu krijumčarenja, osnova je uspješnosti rada carinskih službi.

4. Dobra i usklađena suradnja s djelatnicima MUP-a, osobito onima koji su specijalizirani za rad na međunarodnom planu.
5. Uz neposrednu kontrolu robe, treba usmjeriti pažnju na kontrolu robe koju nazivamo “prekursorima” (kemijske tvari namijenjene proizvodnji droga).
6. U uvozno-izvoznim poslovima, kada je riječ o trgovini sredstvima označenim kao psihoaktivne tvari (narkotici i drugo), mora se poštivati sve zakonske propise i konvencije kojima se određuje način zakonitog postupanja.
7. Sprječavanjem, koliko god je moguće, stvaranja i održavanja koruptivnih sprega kriminalaca i carinskih službenika.

Budući da su posljednjih godina neposredno na graničnim prijelazima, osobito cestovnim, zaplijenjene vrlo malene količine droga namijenjenih domaćem tržištu, treba znatno pojačati spomenute aktivnosti kako bi se međunarodne krijumčare, među kojima su vrlo aktivni i građani Hrvatske, odvrćalo od namjere da Hrvatsku čine prostorom za organizaciju svog prljavog posla. Nekoliko velikih zapljena (tone marihuane i na stotine kilograma kokaina) samo ukazuju na moć međunarodnog organiziranog kriminala u kojem sudjeluju i građani Hrvatske.

Zadaće porezne uprave i policije zadužene za gospodarski kriminal

Nositelji ilegalne trgovine drogom, posebno oni u gornjim slojevima kriminalne piramide, izuzetno su prikriveni. Radi vještog, fiktivno vođenog financijskog poslovanja, pranja novca i zbog svojih korupcionaških sprega vrlo su “moćni” i utjecajni. Sakupiti kvalitetne dokaze za pokretanje postupka na osnovi čl. 173. st. 2. KZ izuzetno je složen posao. Iskustva drugih država mogu pomoći Hrvatskoj da provedbom postojećih zakona, kad postoji osnovana sumnja da pojedinci posjeduju nelegalno stečenu imovinu (možda i od trgovine drogom), pokrenu istrage temeljem kojih bi nadležni organi Ministarstva financija i policija specijalizirana za suzbijanje privrednog kriminala mogla otkriti razna kaznena ili prekršajna djela (npr. utaju poreza, nedopuštene novčane transakcije, pranje novca). Financijski stručnjaci angažirani od strane policije, koji znaju slijediti trag novca, mogli bi znatno pridonijeti otkrivanju a time i sankcioniranju “visokog kriminala”. Svejedno je, naposljetku, hoće li će neka osoba (kriminalac koji trguje drogom) biti u zatvoru zbog dokazane trgovine drogom ili zbog nezakonito stečene imovine ili novca stečena tim oblikom kriminala. Ima zapadnoeuropskih država za

koje se pretpostavlja da su više teških *dealera* strpale u zatvor jer nisu mogli opravdati stečenu imovinu i novac, nego onih kojima je izravno dokazano da su trgovali drogom.

Opisani sustavni pristup u radu moguć je samo uz jasnu političku podršku, dobro funkcioniranje pravne države i uređenje zakona kojim se prate novčane transakcije i financijsko poslovanje ljudi. Pri tom je vrlo važno osmisliti međunarodnu suradnju. To je osobito teško kada su u pitanju “naši kriminalci” koji posluju npr. s “ruskom ili nekom drugom mafijom”. Njihovo poslovanje na papirima može izgledati uredno a novac koji posjeduju i ulažu “čist”. Izgleda da će proći još dosta vremena da se Hrvatska uredi kao pravna država koja će imati snagu ozbiljno ugroziti sustav visokoorganiziranog međunarodnog kriminala.

Mnogi moćni kriminalci, kada ostvare planirane profite i uspješno “operu” i ulože novac, kasnije odustaju od poslova s drogom održavajući manje više legalnim poslovima visok socijalni status i društveni ugled. Na žalost njihov zločin tako ostaje nesankcioniran. Funkcionalnim povezivanjem u radu i razmjenom nužnih obavijesti nadležnih službi Ministarstva financija, policije i carinske službe, nadležne za sprječavanje ilegalne trgovine drogama, mogla bi se dostići visoka djelotvornost sustava represije u smanjivanju ponude i dostupnosti droga. Preduvjet za djelotvornu suradnju spomenutih institucija je posve pouzdana kadrovska ekipiranost uposlenih koji moraju biti višestruko provjereni kako se ne bi dogodila “rupa” u sustavu. **Dovoljno je da samo jedna osoba bude ubačeni “igrač” organiziranog kriminala da se na koncu ništa ozbiljno ne uspije učiniti.** Suzbijanjem tog ozbiljnog i vrlo složenog kriminala, u kojem se međusobno povezuju organizirane kriminalne skupine na međunarodnoj razini, sukladno sugestijama međunarodnog zakonodavstva, države bi mogle prikupiti znatna sredstva konfiskacijom imovine kriminalaca i njihovog “prljavog” novca. Dio tih sredstava tada bi se mogao usmjeravati na unaprjeđenje ostalih programa suzbijanja zloporabe droga u zajednici.

Od Ministarstva financija očekuje se što skorija razrada detaljnog programa djelotvornijeg obavljanja opisanih zadaća.

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

Djelotvorno suzbijanje međunarodne trgovine drogama nije moguće bez bilateralne i multilateralne suradnje država svjetske zajednice. Međunarodna pomoć i razmjena iskustava nužna je i u kreiranju programa kojima je cilj